

Fjármála- og efnahagsráðuneytið
Bjarni Benediktsson ráðherra
Arnarhvoli við Lindargötu
101 Reykjavík

Reykjavík, 13. marz 2020

Efni: Tvískipting gjalddaga aðflutningsgjalda í tolli

Félag atvinnurekenda (FA) vísar til þeirra fordæmalausum aðstæðna sem upp eru komnar vegna heimsfaraldurs COVID-19 veirunnar. Óþarfi er að rekja hér þau miklu og alvarlegu áhrif, sem faraldurinn mun hafa á íslenzkum atvinnulíf. Þar er ekki einvörðungu um fyrirtæki í ferðaþjónustu að ræða, heldur mun áhrifanna gæta um allt hagkerfið.

FA fagnar vilja ríkisstjórnarinnar til að koma til móts við fyrirtækin í landinu og auðvelda þeim að komast yfir erfiðleikana sem framundan eru, sem kom skýrt fram á blaðamannafundi formanna stjórnarflokks síðastliðinn þriðjudag. FA telur jafnframt frumvarp ráðherra, sem lagt var fram á Alþingi í morgun, um bráðabirgðaheimild til að fresta hluta staðgreiðslu opinberra gjalda og tryggingagjalds fyrirtækja um mánuð, jákvætt skref. Meira þarf þó augljóslega að koma til og vill FA hér með gera að tillögu sinni að ráðherra flytji annað mál á Alþingi hið fyrsta til að koma til móts við fyrirtæki í innflutningi.

Eftir hrun var brugðizt við rekstrarerfiðleikum innflutningsfyrirtækja með bráðabirgðaheimild til tvískiptingar gjalddaga aðflutningsgjalda í tolli. Hún var eftir atvikum í tollalögum nr. 88/2005, lögum um vörugjald nr. 97/1987 og lögum um virðisaukaskatt nr. 50/1988.

Heimildin þýddi að hefðbundnum gjalddögum aðflutningsgjalda (og vörugjalta eftir atvikum) var dreift á tvo gjalddaga. Síðari helmingi aðflutningsgjalda skyldi skilað eigi síðar en á 5. degi annars mánaðar eftir lok uppgjörstímabils. Einnig var séð til þess að þetta fyrirkomulag skerti ekki heimild til að færa til innskatts allan virðisaukaskatt viðkomandi tímabils þótt einungis hluti hans hefði verið greiddur.

Bráðabirgðaákvæðum þessa efnis var bætt við áðurgreind lög með lögum nr. 130/2008, 157/2008, 17/2009, 14/2010, 165/2010, 22/2011, 46/2011, 18/2012, 21/2013, 125/2014 og 33/2016. Frumvörpin voru ýmist flutt af fjármálaráðherra eða efnahags- og viðskiptanefnd Alþingis og tóku ýmist til heils árs eða hluta úr ári.

Heimildin var í upphafi rökstudd með tímabundnum greiðsluerfiðleikum fyrirtækja. Fjárlagaskrifstofa fjármálaráðuneytisins gaf ítrekað umsögn um frumvarpsákvæði þessa efnis og benti á að álögð aðflutningsgjöld skertust ekki, enda væri eingöngu um tilfærslu þeirra innan ársins að ræða. „Skil ættu jafnvel að verða betri vegna þessa úrræðis.“

Heimildin féll úr gildi í árslok 2016 og var ekki endurnýjuð þrátt fyrir áskoranir FA og fleiri aðila, „í ljósi betri stöðu íslensks efnahagslifs“ eins og það var orðað í nefndaráliti efnahags- og viðskiptanefndar.

Nú er hins vegar augljóslega ný staða uppi. Mörg fyrirtæki munu fyrirsjáanlega lenda í vandkvæðum og væri endurnýjun heimildarinnar til tvískiptingar gjalddaga aðflutningsgjálda í tolli ein af mörgum aðgerðum sem myndi fleyta atvinnulífinu yfir erfiðleikana framundan.

Aðgerðin er þeim mun brýnni sem fyrirtæki hafa tekið á sig fjárlát í þágu viðbúnaðar vegna heimsfaraldursins. Nefna má að lyfjafyrirtæki hafa brugðizt við tilmælum Lyfjastofnunar um að auka birgðir af nauðsynlegum lyfjum með því að stækka pantanir, í samræmi við kafla 8.14 í viðbragðsáætlun almannavarna vegna heimsfaraldurs. Það eykur verulega fjárbindingu umræddra fyrirtækja í birgðum. Ennfremur hafa matvælainnflutningsfyrirtæki pantað inn meira en vanalega af vörum sem eru á lista yfir æskilegt birgðahald heimila í inflúensufaraldri, samkvæmt kafla 8.19 í viðbragðsáætluninni. Sömu rök eiga við um fjárbindingu í þeim birgðum.

Í þessu ljósi vill Félag atvinnurekenda beina þeim eindregnu tilmælum til ráðherra að hann flytti frumvarp sambærilegt fyrri frumvörpum um bráðabirgðaheimild til að tvískipta gjalddögum aðflutningsgjálda í tolli. Bent er á að aðgerð þessi þolir enga bið.

FA er að sjálfsögðu reiðubúið til samráðs við ráðuneytið um þessa aðgerð og aðrar sem mættu verða til þess að draga úr erfiðleikum fyrirtækja vegna heimsfaraldurs COVID-19.

Virkningarfyllst,

Ólafur Stephensen
framkvæmdastjóri FA